

تنظیم هیجان در افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی و اختلالات طیف دوقطبی (به جز نوع I)

مرضیه ماشاله زاده کاشانی، کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه الزهرا kashanimari@yahoo.com

فروغ السادات سیدمورتی، کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه الزهرا

روشنک خدابخش پیرکلانی، دانشیار روان‌شناسی بالینی دانشگاه الزهرا

سید مهدی صمیمی اردستانی، دانشیار روان‌پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مقدمه: اختلالات طیف دوقطبی و اختلال شخصیت مرزی در ویژگی‌های اساسی مشترکند. این شباهت می‌تواند تمایز دو اختلال را با دشواری مواجه می‌کند و منجر به تشخیص نادرست و درمان نامناسب شود. از سوی دیگر، پاسخ به این سوال که آیا اختلال شخصیت مرزی (BPD) گونه‌ای از اختلالات طیف دو قطبی (BDs) است، یکی از مباحث مهم آسیب‌شناسی روانی است. پژوهش در مورد مقایسه‌ی ویژگی‌های پدیدارشناختی این دو اختلال، محدود است. هدف از پژوهش حاضر بررسی و مقایسه راهبردهای تنظیم شناختی هیجان (سازگار و ناسازگار) در افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی و اختلالات طیف دوقطبی (به جز نوع یک) بوده تا بتوان با مقایسه‌ی این ابعاد به ارتباط بین این دو اختلال و بسیاری از شباهت‌ها و تمایزهای پدیدارشناختی آن‌ها پی برد.

روش: این پژوهش از نوع پس‌رویدادی (علی-مقایسه‌ای) است. تعداد افراد نمونه ۸۷ نفر (شامل ۲۷ فرد مبتلا به BPD، ۳۰ فرد مبتلا به BD و ۳۰ فرد بهنجار) است که به شیوه نمونه‌گیری در دسترس از بخش روان‌پزشکی بیمارستان‌های امام حسین (ع)، طالقانی و رسول اکرم (ص) و یک کلینیک تخصصی روان‌پزشکی و یک کلینیک خصوصی روان‌شناسی در شهر تهران انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه اختلال خلقی (MDQ)، آزمون بالینی چندمحوری میلیون (زیرمقیاس اختلال شخصیت مرزی) (MCMI-III)، مصاحبه بالینی ساختاریافته بر اساس DSM-IV برای محور دو در اختلال شخصیت مرزی (SCID-II)، پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان (CERQ) و پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ) بود. برای توصیف داده‌ها و تحلیل فرضیه‌های پژوهش از شاخص‌های آمار توصیفی و روش آماری تحلیل واریانس یک راه و آزمون تعقیبی شفه استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر نشان دادند که در راهبردهای سازگار و ناسازگار تنظیم شناختی هیجان (به جز پذیرش)، بین گروه اختلال شخصیت مرزی با گروه بهنجار و هم‌چنین بین گروه طیف دوقطبی با گروه بهنجار تفاوت معنادار وجود دارد. در راهبردهای سازگار و ناسازگار تنظیم شناختی هیجان بین گروه اختلال شخصیت مرزی با طیف دوقطبی، تفاوت معنادار وجود ندارد. میانگین نمرات گروه مرزی در نمره کل راهبردهای سازگار و ناسازگار به ترتیب پایین‌تر و بالاتر از دو گروه دیگر بود.

بحث: در نتیجه‌گیری کلی می‌توان گفت بدتنظیمی هیجانی در اختلال شخصیت مرزی و اختلالات دوقطبی نقش اساسی و زیربنایی دارد اما افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی مشکلات بیشتری در راهبردهای تنظیم شناختی هیجان، نسبت به افراد بهنجار و گروه اختلالات طیف دوقطبی دارند. **کلیدواژه‌ها:** اختلال شخصیت مرزی، اختلالات طیف دوقطبی، راهبردهای سازگار تنظیم شناختی هیجان، راهبردهای ناسازگار تنظیم شناختی هیجان